

ЗМІСТ

ПРЕС-СЛУЖБА МОН УКРАЇНИ ІНФОРМУЄ	3
ЗАПРОШУЄМО ДО ДИСКУСІЇ	
Де професорам ведеться найкраще: скільки платять викладачам.....	7
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	
Григорій Хоружий, Людмила Хоружа. Конструктивний підхід у навчанні: з досвіду діяльності центрів компетентностей у європейських університетах	57
ЯКІСТЬ ОСВІТИ	
Андрій Вітченко. Проектування змісту комплексних освітніх програм як умова системного забезпечення якості вищої освіти майбутніх викладачів.....	68
АНАЛІЗУЮТЬ НАУКОВЦІ	
Валерій Поліщук. Авторитарні механізми знецінення професійного та особистісного статусу громадянина.....	91
Світлана Благініна. Змагання парадигм у вищій освіті Німеччини (до 500-річчя Реформації)	102
ІКТ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ	
Михайло Гуйтур, Володимир Коноваленко, Андрій Коловський. Як науковим (науково-педагогічним) працівникам перетворити свої знання на пасивний дохід у вигляді роялті	112
РЕЦЕНЗІЇ	
Микола Великий. Біохімія: від витоків до сьогодення.....	124
Contents	127

УДК 004.42:339.166.5

Михайло Гуйтур, асистент кафедри нервових хвороб Запорізького державного медичного університету, кандидат медичних наук;

Володимир Коноваленко, директор ГО “Товариство популяризації знань про інтелектуальну власність”, м. Запоріжжя;

Андрій Коловський, заступник начальника Інформаційно-обчислювального центру Запорізької державної інженерної академії

ЯК НАУКОВИМ (НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ) ПРАЦІВНИКАМ ПЕРЕТВОРИТИ СВОЇ ЗНАННЯ НА ПАСИВНИЙ ДОХІД У ВИГЛЯДІ РОЯЛТІ

Науковим (науково-педагогічним) працівникам роз'яснюються можливості електронної системи підтримки прийняття рішень для перетворення знання та практичного досвіду в он-лайн-консультації, якими зможуть скористатися будь-які фахівці підприємств, установ та організацій, розташованих на всій території України.

Показані шляхи отримання науковими (науково-педагогічними) працівниками доходу від використання он-лайн-консультацій.

Ключові слова: наукові (науково-педагогічні) працівники, он-лайн-консультації, пасивний дохід, роялті.

Наукові (науково-педагогічні) працівники володіють знаннями, які, на превеликий жаль, дуже рідко приносять їм гідний дохід.

Як науковим (науково-педагогічним) працівникам перетворити знання в стабільний грошовий потік? Це питання задають собі сотні тисяч професіоналів у всіх куточках України.

Наша відповідь на це питання проста: стати заможною людиною можна, перетворивши свої знання у твори й отримувати від їх використання пасивний дохід у вигляді роялті. Необхідно зазначити, що ми не пропонуємо написати статтю, книгу або інший твір. Грошей на цьому не заробиш. На жаль, така сьогодні об'єктивна реальність.

Ми пропонуємо науковим (науково-педагогічним) працівникам перетворювати свої знання в он-лайн-консультації, які містять тести, кожен з яких

складається з питань, відповіді на які дозволяють учаснику тесту виявити наявні проблеми й отримати рекомендації, як їх усунути.

Он-лайн-консультація створюється в електронній системі підтримки прийняття рішень на базі знань (ЕСППР). Це власний авторський програмний продукт, який не є аналогом програм для проведення опитувань, наприклад, програми SurveyMonkey.

Результати тестування виводяться на дисплей у вигляді літературного твору в табличній формі, що охороняється авторським правом.

Для того щоб дізнатися, як виглядає такий літературний твір, ми наводимо результати тестування, отримані з використанням одного з тестів он-лайн-консультації **“Автору про авторське право на твори, створені в період роботи за наймом”**¹ (табл. 1).

Таблиця 1. Тест №1. Тест про належність майнових прав на службовий твір (дата і час проведення 25.07.2017, 14:33:10)

Питання	Відповідь	Результати тестування	
		Належність майнових прав на службові твори	Коментарі
Питання 1. Яку форму має трудовий договір (контракт), укладений з автором твору?	Письмовий трудовий договір (контракт), підписаний автором і роботодавцем	Виключні майнові права на службовий твір належать роботодавцю	Роботодавцеві належить право на використання твору, виключне право дозволяти використання твору і право перешкоджати неправомірному використанню твору (ст. 440 ЦКУ).
Питання 2. Що записано в трудовому договорі (контракті) про належність виключних майнових прав на службовий твір?	Виключні майнові права на службовий твір належать роботодавцю		Для уточнення умов, при виконанні яких роботодавець зобов'язаний виплатити винагороду за створення та використання службового твору, необхідно пройти тест № 3.
Питання 3. В який період створювався службовий твір?	З 1 січня 2004 р. по теперішній час		У зв'язку з тим, що автору належать особисті немайнові права і вони за договором не передаються, то автору необхідно знати, як правильно відобразити в договорі дотримання немайнових прав автора твору. Для цього скористайтеся тестом № 4

¹ <https://konovalenko.zp.ua>.

Авторам варто знати, що, на відміну від знань, авторське право створює монополію на результати творчої праці.

У зв'язку з тим, що *монополія* — це правовий інструмент, за допомогою якого створюється грошовий потік, то науковим (науково-педагогічним) працівникам та іншим найманим працівникам слід перед підписанням трудового договору (контракту) уважно прочитати цей документ. Від того, що записано в цьому документі, залежить приналежність виключних майнових прав на результати творчої праці і, отже, можливість створити свій грошовий потік у вигляді роялті.

Слід зазначити, що *он-лайн-консультації*, створені науковими (науково-педагогічними) працівниками, не є службовими творами відповідно до ст. 16 Закону України “Про авторське право і суміжні права”². У зв'язку з цим наукові (науково-педагогічні) працівники мають право самостійно розпоряджатися майновими правами на он-лайн-консультації.

Для того щоб автори отримали уявлення про правове поле, на якому знання перетворюються в роялті, створені **акціями авторського права**³.

Визначення термінів

ЕСППР — назва комп'ютерної програми, що охороняється авторським правом (ст. 1 Закону України “Про авторське право і суміжні права”).

Он-лайн-консультація — набір он-лайн-тестів, об'єднаних конкретною темою.

Он-лайн-тест — база даних у понятті Закону України “Про авторське право і суміжні права” (ст. 1).

Дані — тексти питань, відповідей і результатів тестування.

Результати тестування — частина текстових даних, які відображаються візуально у вигляді таблиці та є доступними індивідуально в результаті пошуку, проведеного за допомогою ЕСППР.

Адреса он-лайн-консультації — гіперпосилання, через яке надається доступ до он-лайн-консультацій. У гіперпосиланні міститься інформація про осіб, які здійснюють розповсюдження он-лайн-консультацій.

Підписка на он-лайн-консультації — оформлення заявки на он-лайн-консультації.

Заявка — електронний документ, що формується в ЕСППР при підписці на он-лайн-консультації.

Дата активації — дата, з якої он-лайн-тест стає доступним для користувача он-лайн-консультації.

Період активації он-лайн-консультації — час використання он-лайн-тесту, за який сплачена винагорода за договором.

² Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-ХІІ [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.

³ <https://konovalenko.zp.ua/?p=513>.

Модель бізнесу, яку підтримує ЕСППР

ЕСППР підтримує модель бізнесу, суб'єктами якого є автори (створюють он-лайн-консультації українською і російською мовами), партнери (залучають авторів для створення он-лайн-консультацій і здійснюють підписку на он-лайн-консультації), посередники (надають партнеру послуги із передплати на он-лайн-консультації), аналітики (надають відкритий доступ до он-лайн-консультацій), передплатники (фізичні та юридичні особи).

Слід зазначити, що одна і та сама особа може бути одночасно автором, партнером, посередником, аналітиком і передплатником.

Кожен партнер, посередник і аналітик має своє гіперпосилання на он-лайн-консультації, яке він розміщує в Інтернеті, соціальних мережах та інших сервісах.

Партнер і аналітик можуть використовувати колл-центр в режимі інтернет-чату для спілкування з користувачами он-лайн-консультацій.

Он-лайн-консультація може містити рекламні блоки, що дозволяє залучати рекламодавців.

Використання он-лайн-консультацій здійснюється на платній основі шляхом оформлення передплати на термін від 1 до 12 місяців, яку здійснюють партнери.

Підписка на он-лайн-консультації є нічим іншим, як ліцензуванням літературних творів у табличній формі, за використання яких виплачується роялті.

Із доходів, отриманих від підписки, партнер виплачує авторам роялті, оплачує послуги правовласника ЕСППР і посередників.

Зупинимося на ролі кожного суб'єкта моделі бізнесу, підтримуваної ЕСППР.

Правовласник ЕСППР — особа, якій належать виключні майнові права на ЕСППР.

Правовласник здійснює реєстрацію в ЕСППР авторів, партнерів та аналітиків, а також здійснює функції адміністратора ЕСППР.

Між правовласником ЕСППР і авторами он-лайн-консультацій, партнерами, аналітиками укладається договір про надання послуг, за яким надається доступ до кабінету автора, партнера, аналітика.

Наводимо блок-схему договірних відносин із правовласником ЕСППР (рис. 1).

Автор он-лайн-консультації — фізична особа, яка своєю творчою працею створила он-лайн-консультацію.

Он-лайн-консультації створюються українською і російською мовами.

Після реєстрації в ЕСППР автор отримує доступ до кабінету автора.

Кабінет автора — індивідуальне місце в ЕСППР, в якому містяться інструменти для створення он-лайн-консультацій, інформація про підписку, вартість передплати, розмір винагороди, яку отримує автор за використання он-лайн-тестів.

Рис. 1. Блок-схема договірних відносин із правовласником ЕСППР

У зв'язку з тим, що он-лайн-консультація є об'єктом авторського права, то автор може розпоряджатися майновими правами на он-лайн-консультації шляхом передачі (відчуження) виключних майнових прав на он-лайн-консультації або надаючи ліцензію на їх використання.

Особами, які здійснюють платежі на користь автора, є партнер і аналітик, з якими автор укладає договори щодо розпорядження майновими правами на он-лайн-консультації.

Наводимо блок-схему договірних відносин з автором (рис. 2).

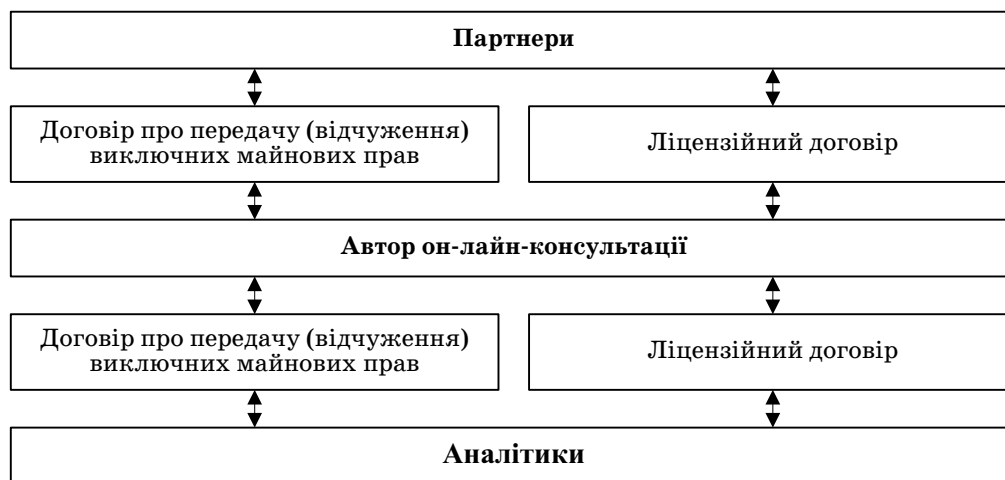

Рис. 2. Блок-схема договірних відносин з автором

Автору необхідно пам'ятати про те, що при передачі (відчуженні) виключних майнових прав на он-лайн-консультації він втрачає контроль над результатами своєї творчої праці. Аналогом такої угоди є продаж квартири, машини або будь-якого іншого майна.

Здійснюючи ліцензування он-лайн-консультацій, автор створює пасивний дохід у вигляді роялті. Аналогом ліцензування он-лайн-консультацій є оренда майна, наприклад квартири.

Для уточнення виду договору і його істотних умов можна скористатися он-лайн-консультацію **“Вибір авторського договору й уточнення його істотних умов”**⁴.

Партнер — суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснює підписку на он-лайн-консультації. До нього стікаються всі грошові потоки, які він розподіляє між правовласником ЕСППР, авторами і посередниками.

Цією особою може бути автор он-лайн-консультацій, який є фізичною особою — підприємцем.

Після реєстрації в ЕСППР партнер отримує доступ до кабінету партнера.

Кабінет партнера — індивідуальне місце в ЕСППР, з якого партнер управляє доступом до он-лайн-консультацій, здійснює реєстрацію посередників.

У кабінеті партнера міститься інформація про заявки на підписку, платежі, призначені правовласнику ЕСППР, авторам і посередникам, а також інша інформація, що дозволяє ефективно управляти бізнесом.

У кабінетах партнера містяться інструменти аналізу результатів тестування, що дозволяють зібрати інформацію про осіб, які проходять тестування.

Партнер може виявляти проблеми у передплатників, про які ті не здогадуються, наприклад, встановлювати недійсність або фіктивність договору, зниження податкових зобов'язань тощо, що дозволяє йому запропонувати передплатнику індивідуальну консультацію.

У зв'язку з тим, що партнер може мати договірні відносини з авторами, посередниками, передплатниками й аналітиками, то зупинимось на договірних відносинах з кожним із них.

Договірні відносини між партнером і автором он-лайн-консультацій

Партнер може бути замовником он-лайн-консультацій. У цьому випадку з автором укладається договір про створення на замовлення і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Автору виплачується винагорода, розмір і порядок виплати якої залежить від приналежності виключних майнових прав на твір, створений за договором замовлення.

При укладанні договору замовлення з автором партнеру необхідно не забувати про те, що при передачі виключних майнових прав на он-лайн-консультацію як об'єкт авторського права ці виключні майнові права визнаються у партнера нематеріальними активами з терміном амортизації не менш ніж 2 років. Це означає, що для роботи з авторами за такою схемою у партнера повинні бути оборотні кошти. Крім того, після відчуження майнових прав на он-лайн-консультації автор надалі не зацікавлений підтримувати он-лайн-консультації в актуальному стані.

⁴ https://konovalenko.zp.ua/?page_id=2370.

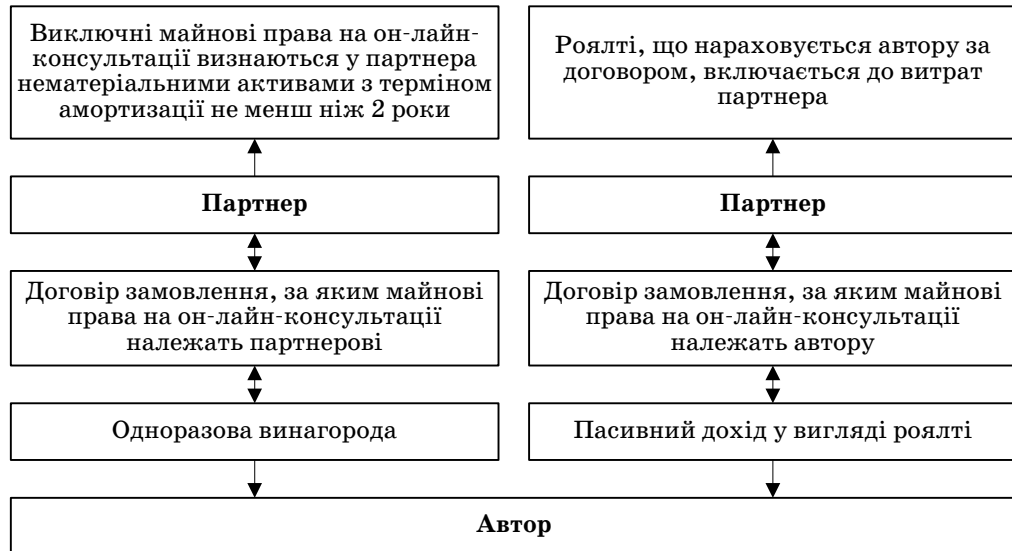

Рис. 3. Блок-схема договірних відносин між партнером і автором за договором замовлення

Наводимо блок-схему договірних відносин між партнером і автором за договором замовлення (рис. 3).

Партнер може бути *ліцензіатом*. У цьому випадку з автором укладається ліцензійний договір. Автору виплачується винагорода, розмір якої визначається у відсотках від вартості передплати на он-лайн-консультацію.

До партнера можуть перейти *виключні майнові права на он-лайн-консультації* за договором про передачу (відчуження) майнових прав. При укладенні такого договору партнеру необхідно не забувати про те, що при передачі виключних майнових прав на он-лайн-консультацію як об'єкт авторського права ці виключні майнові права визнаються у партнера нематеріальними активами з терміном амортизації не менш ніж 2 роки.

Оптимальною формою співпраці партнера з авторами он-лайн-консультацій є отримання права на використання он-лайн-консультацій.

У цьому випадку партнер "прив'язує" до себе авторів через виплату роялті на термін використання он-лайн-консультацій. Автор отримує роялті від підписки та зацікавлених у підтримці он-лайн-консультацій в актуальному стані доти, поки вони використовуються.

Договірні відносини між партнером і аналітиком

У тому випадку, якщо виключні майнові права на он-лайн-консультації належать партнерові або партнер отримав від автора за договором право на надання субліцензії, то він може надавати ліцензію (субліцензію) на використання он-лайн-консультацій аналітику.

Наводимо блок-схему договірних відносин між партнером і аналітиком (рис. 4).

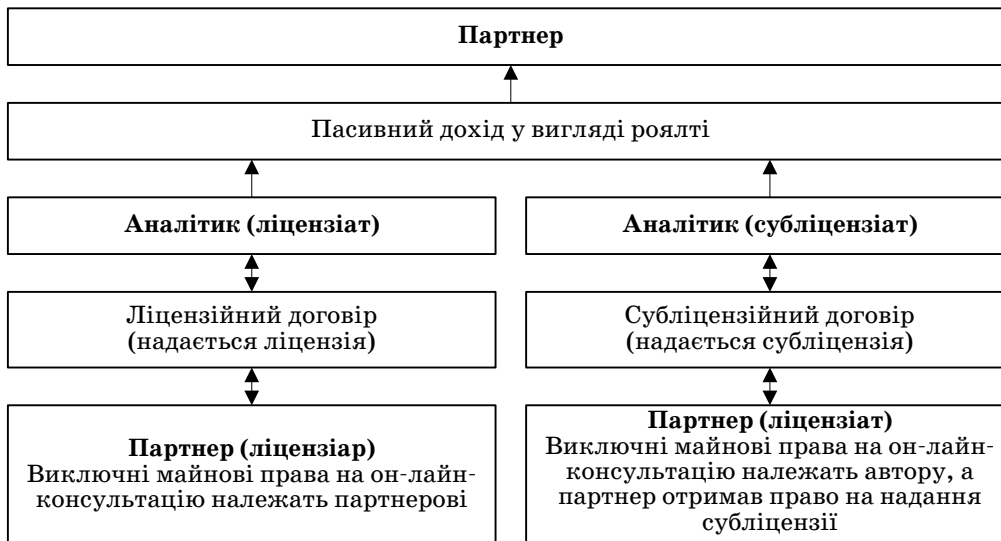

Рис. 4. Блок-схема договірних відносин між партнером і аналітиком

Договірні відносини з користувачами (передплатниками) он-лайн-консультацій

Після оформлення підписки партнер відкриває користувачу (передплатнику) он-лайн-консультацій доступ до кабінету користувача.

Кабінет користувача — індивідуальне місце в ЕСППР, в якому ведуться облікові записи співробітників, які працюють з он-лайн-консультаціями, міститься інформація про підписку, відображається інформації про дату активності он-лайн-консультації та періоді її використання.

У кабінеті передплатника містяться інструменти аналізу результатів тестування, які дозволяють контролювати використання тестів співробітниками підприємства.

Наводимо блок-схему договірних відносин між партнером і передплатниками (рис. 5).

Для уточнення виду договору і його істотних умов можна скористатися он-лайн-консультацією **“Вибір авторського договору і уточнення його істотних умов”**⁵.

Посередник

Для організації передплати на он-лайн-консультації партнер може залучати посередників.

Партнер реєструє посередників в ЕСППР.

Після реєстрації посередник отримує доступ до кабінету посередника.

Кабінет посередника — індивідуальне місце посередника в ЕСППР, в якому міститься інформація про заявки на підписку, про винагороду посеред-

⁵ https://konovalenko.zp.ua/?page_id=2370.

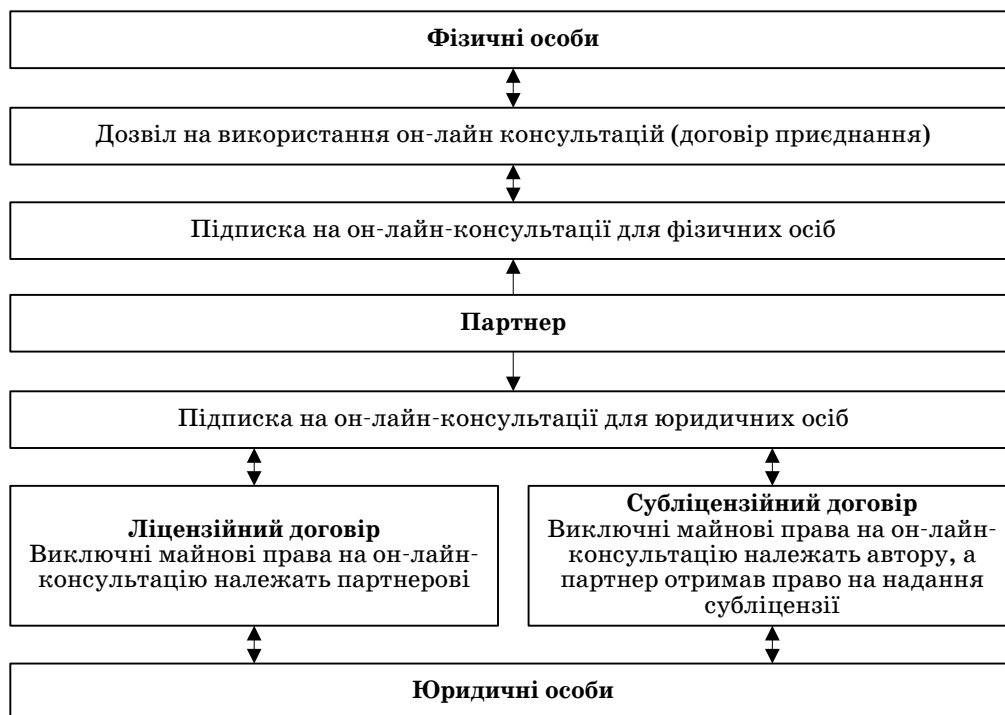

Рис. 5. Блок-схема договірних відносин між партнером і передплатниками

ника та інша інформація, що дозволяє посереднику контролювати підписку на он-лайн-консультації з його участю.

Основним завданням посередника є розміщення гіперпосилання на підписку на он-лайн-консультації в Інтернеті, соціальних мережах та інших сервісах, доступних фізичним і юридичним особам.

Аналітик — фізична або юридична особа, яка надає відкритий доступ до он-лайн-консультацій.

Аналітик реєструється правовласником ЕСППР.

Після реєстрації аналітик отримує доступ до кабінету аналітика.

Кабінет аналітика — індивідуальне місце в ЕСППР, з якого аналітик надає відкритий доступ до он-лайн-консультацій і проводить аналіз результатів тестування.

Відкритий доступ до он-лайн-консультацій здійснюється з дозволу автора або особи, якій належать виключні майнові права на он-лайн-консультації.

У кабінетах аналітика містяться інструменти аналізу результатів тестування, які дозволяють виявляти потреби населення, наприклад, у роботах, послугах, товарах.

Із такими он-лайн-консультаціями можна ознайомитися на сайті “Територія інтелектуального капіталізму”.

Асистент кафедри нервових хвороб Запорізького державного медичного університету Михайло Гуйтур створив безкоштовну он-лайн-консультацію для населення “Самодіагностика стану організму для виявлення захворювань”⁶. Ця он-лайн-консультація призначена для осіб, які хочуть провести самодіагностику стану організму в тому випадку, коли захворювання ще не встановлено, але патологічні та інші зміни в організмі вже проявляються.

Пенсіонери, безробітні, переселенці та інші громадяни України зможуть пройти тестування і дізнатися спеціальність лікаря, до якого слід звернутися за консультацією і лікуванням. Поки що пацієнти направляються тільки до психіатра і невропатолога.

Слід зазначити, що використання он-лайн-консультації дозволяє здійснити анонімне діагностування населення.

Так, усіх осіб, які пройшли тестування, можна розділити на чотири групи.

1. Здорові особи.
2. Особи, яким треба звернутися до психіатра.
3. Особи, яким треба звернутися до невропатолога.
4. Особи, яким треба звернутися до невропатолога і психіатра.

На прикладі діагностики ГПМК за типом мозкового ішемічного інсульту в період “терапевтичного вікна” (до 3 годин від початку захворювання)⁷ розкриваються можливості ЕСППР для перетворення знань та практичного досвіду в он-лайн-консультації, якими можуть користуватися сімейні лікарі та лікарі в рамках національного проекту “Вчасна допомога”.

Наводимо приклад результату тестування з використанням тесту з виявлення у хворого (пацієнта) гострого порушення мозкового кровообігу (табл. 2)

Аналітик може бути замовником он-лайн-консультацій.

Джерелом покриття витрат аналітика на створення он-лайн-консультацій і їх ліцензування можуть бути гранти, пожертви та інші джерела фінансування.

Наводимо блок-схему договірних відносин з аналітиком (рис. 6)

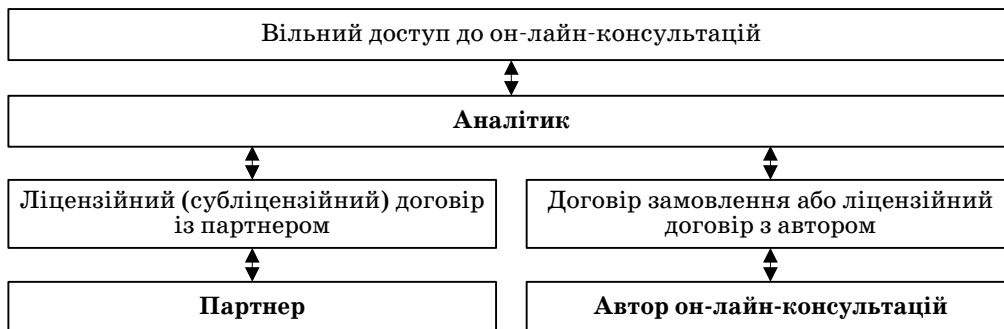

Рис. 6. Блок-схема договірних відносин з аналітиком

⁶ <https://konovalenko.zp.ua>.

⁷ Гуйтур М.М. Онлайн-діагностика ГПМК за типом мозкового ішемічного інсульту в період “терапевтичного вікна” (до 3 годин від початку захворювання) / М.М. Гуйтур // Український вісник психоневрології. — 2017. — Т. 25, Вип. 1 (90). — С. 77.

Таблиця 2

Питання	Відповідь	Результати тестування	
		Виявлені ознаки, що свідчать про наявність захворювання	Дії лікаря
Питання 1. Чи виникло у хворого оніміння або слабкість в руці, нозі, утруднення в розумінні мови або здатності членороздільно говорити?	Так	У пацієнта є ознаки гострого порушення мозкового кровообігу	Хворий має бути госпіталізований у спеціалізоване стаціонарне відділення лікувального закладу, де можуть бути проведені діагностичні та лікувальні заходи, зокрема комп'ютерна томографія та/або ЯМР-томографія та/або лікворологічне обстеження шляхом проведення люмбальної пункції
Питання 2. Чи виникло у хворого хиткість при ходьбі, утруднення координації рухів, двоїння в очах предметів або запаморочення, порушення ковтання рідкої або твердої їжі?	Так		
Питання 3. Скільки часу пройшло з моменту виникнення захворювання?	До 1,5 години		
Питання 4. Скільки часу необхідно для доставки пацієнта до медзакладу?	До 1 години		

На рис. 7 наведена загальна схема договірних відносин між суб'єктами бізнесу, підтримуваного ЕСППР.

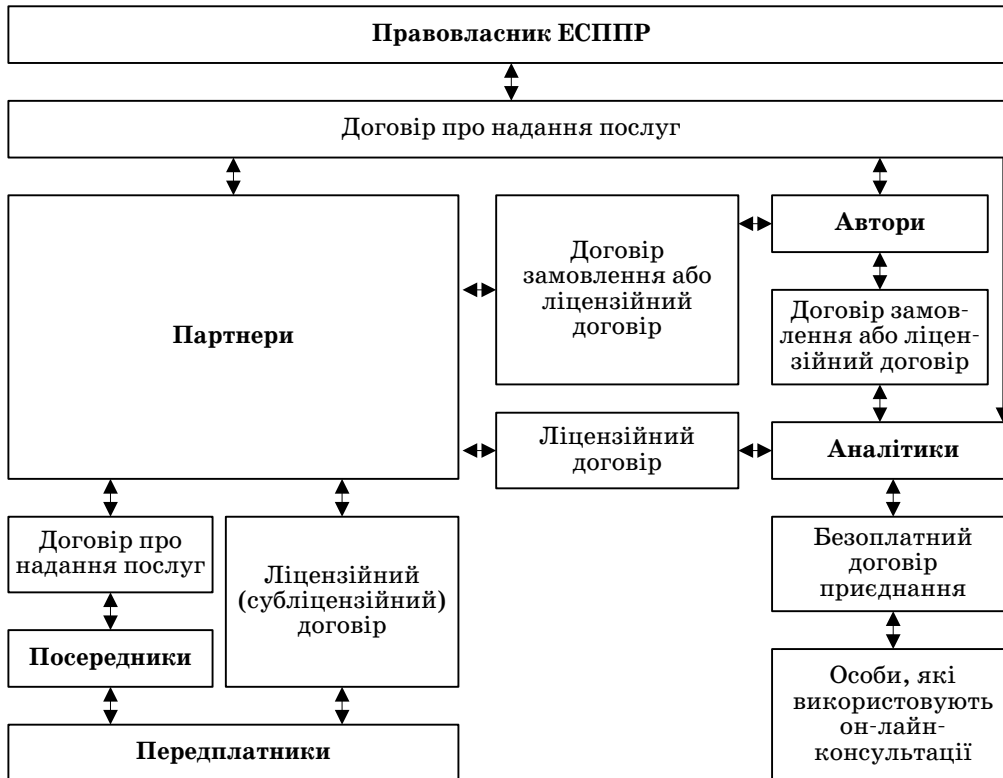

Рис. 7. Загальна схема договірних відносин між суб'єктами бізнесу, підтримуваного ЕСППР

Надійшла до редакції 28.08.2017

Mychailo Guitur, Volodymyr Konovalenko, Andrii Kolovskiy. *How to Transform Knowledge of Scientific (Scientific and Pedagogical) Workers into Passive Income in the form of Royalty*

Capabilities of electronic decision support system designed to transform knowledge and practical experience to the online consultations are reported to the scientific (scientific and pedagogical) workers. Such consultations can be used by any specialists at enterprises, institutions and organizations based in Ukraine.

The ways of receiving an income from online consultations by scientific (scientific and pedagogical) workers are shown.